

АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ

1.3.3. Діяльність суб'єктів, які здійснюють вплив (лобіювання) на прийняття парламентом рішень, є непрозорою та непублічною

Лише Парламент (Верховна Рада України), як єдиний законодавчий орган країни має повноваження ухвалювати закони України. Обсяг сфер суспільного життя, які відповідно до ст. 92 Конституції України визначаються виключно законами України, є всеохоплюючим, а тому забезпечення прозорості законотворчої діяльності Парламенту є надважливою.

Народний депутат є уповноваженим представником українського народу, який постійно має підтримувати зв'язки з виборцями у порядку, встановленому законом, вивчати громадську думку, потреби і запити населення, а у разі необхідності повідомляти про них Верховну Раду України та її органи, вносити пропозиції та вживати в межах своїх повноважень заходи щодо їх врахування в роботі органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій.

Тобто, під час своєї депутатської діяльності народному депутатові доводиться комунікувати з широким колом суб'єктів (виборці, органи державної влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації тощо).

І така комунікація безумовно зумовлює вплив різних суспільних груп на народних депутатів з метою прийняття вигідних для себе рішень (законів) - лобіювання.

Завдяки лобіюванню відбувається конкуренція між різними групами інтересів за використання означеного права. Конкуренція, своєю чергою, підвищує рівень прозорості процесу ухвалення рішень та зменшує потенціал використання при цьому корупційних інструментів.

Але відповідна конкуренція та прозорість можуть мати місце лише у випадку, коли відповідні процедури лобіювання є регламентованими, чіткими та зрозумілими як для учасників лобіювання, та і для громадськості.

На сьогодні ніхто не ставить під сумнів існування в українському суспільстві прихованого лобізму. Взаємодія членів Парламенту із заінтересованими сторонами у процесі законотворчої діяльності є недостатньо прозорою; канали впливу на органи державної влади монополізовані окремими (сильними) групами впливу, а цілий ряд суспільних рухів та організацій не мають можливості донести до Парламенту свої ідеї та інтереси.

Поширеними є випадки зловживань, коли депутати намагаються законодавчо «правильно» врегулювати правила ведення підконтрольного їм бізнесу чи є обґрунтовані підозри, що діють в інтересах фінансово-промислових груп, і на такі випадки неодноразово зверталась увага громадськістю та журналістами.

Існуванню вказаних проблем сприяє відсутність законодавчого регулювання лобістської діяльності. Правове регулювання лобізму дозволить істотно знизити рівень корумпованості процесу взаємодії представників різних груп інтересів з представниками влади, забезпечити гласність і відвертість ухвалення найважливіших державних рішень.

Для вирішення відповідних проблем *Державною антикорупційною програмою на 2023 - 2025 роки* передбачено нормативно-правове регулювання діяльності суб'єктів впливу (лобіювання) на парламентарів, публічних службовців та інших осіб, що ухвалюють державні управлінські рішення, яка має бути у правовому полі, відкрита та прозора.